



Blóðrás

Kafli 7

Endurlífgun og blóðrás



Blóðrásarkerfið

- Samanstendur af hjarta, æðum og blóði.
- Hjartað dælir blóði til lungna, vöðva og líffæra.
- Púls verður til þegar að hjartað dregst saman.
- Helstu staðir til að finna púls eru m.a. :
hálsslagæð (carotid), lærslagæð (femoral),
upphandleggslagæð (brachial) og
úlniðsslagæð (radial).



Hvar finnst púls?

- Á hálsi eða carotid púls
- Á úlnið eða radial púls
- Á upphandlegg eða brachial púls
- Í nára eða femoral púls





Hjartastopp

- Getur orsakast af:
 - Hjartaáfalli eða stroke
 - Ómeðhöndluðu öndunarstoppi
 - Rafstraum, flogaveiki, eitrunum ofl.
 - Drukkun
 - Köfnun
 - Áverkum eða losti frá miklu blóðtapi





Hvenær á að hefja endurlífgun

- Hefja skal endurlífgun hjá öllum með engan púls og teikn um ónóga öndun, einu undantekningarnar eru:
 - Afhöfðun (decapitation)
 - Dauðastjarfi (rigor mortis)
 - Rotnun á húð (decomposition)
 - Líkblettir (dependent lividity)





Hvenær á að hætta endurlífgun

- Sjúklingar fær aftur púls.
- Umönnun er afhent annarri þjálfari manneskju.
- Þegar að lækni tekur yfir ábyrgð.
- Sjúkraflutningamenn taka yfir meðferð.
- Greinilega merki um andlát eru til staðar.
- Ofþreyta eða að áframhaldandi vinna valdi þér eða öðrum hættu.



First Responder

Your First Response in Emergency Care
Third Edition



verklegt: hjartahnoð



1. Finna efsta og nestu hluta bringubeins.
2. Setja þykkhönd annarar handar á neðri hluta bringubeins.
3. Setja hina höndina ofan á.

AAOS

First Responder

Your First Response in Emergency Care
Third Edition



verklegt:

einn björgunarmaður og hjartahnoð

1. Athuga meðvitund.
2. Opna öndunarveg.
3. Athuga öndun.
4. Athuga blóðrás.
5. Beita hjartahnoð.



AAOS

First Responder

Your First Response in Emergency Care
Third Edition



Að víxla björgunarmönnum 1 af 2

- Bj.maður tvö, er að beita hjartahnoði, biður um skipti.
- Bj.maður eitt gefur 2 andardrætti eftir 30 hnoð.
- Bj.maður tvö klárar síðasta sett af 30 hnoðum og fer síðan að höfði og tekur yfir öndunarveg og öndun.

AAOS



Að víxla björgunarmönnum 2 af 2

- Bj.maður 2 athugar púls á hálsslagæð.
- Púlslaus, bj.maður 2 andar tvisvar fyrir sjúkling.
- Bj.maður 1 hefur hjartahnoð.



Endurlífgun ungbarna

- Staðsetja ungbarn á stöðugu undirlagi.
- Meta meðvitund.
- Opna öndunarveg.
- Athuga öndun.
- Gefa tvo rólega andardrætti.
- Athuga púls á upphandlegg.
- Hefja hjartahnoð.



Endurlífgun barna



- Finna efsta og neðsta hluta bringubeins.
- Setja þykkhönd annarar handar á neðri hluta bringubeins





Teikn um árangursríka endurlífgun

- Púls finnst á meðan hnoðað er.
- Sjáöldur sjúklings byrja að dragast saman.
- Húðlitur batnar.
- Sjúklingur fær púls og byrjar að anda sjálfur.
- Sjúklingur viðheldur hjartslætti.





Til athugunar við endurlífganir

- Beinbrot
- Þaninn kviður
- Uppköst


